
DNA-test, somaliere og norske adoptivfamilier

KORRESPONDANSER

MARGIT STEINHOLT

BJØRN HAUG

Vår familie består av mor, far og fire unger. Vi er med andre ord litt annerledes fordi vi er flere enn gjennomsnittsfamilien. Vi er også annerledes fordi vår yngste sønn ikke likner på noen andre av oss. Jakob er adoptert fra Etiopia. Utseendemessig skiller han seg tydelig fra søsken og foreldre. Likevel er han vår høyst elskede lillebror og sønn.

I Somalia, som i Norge for noen generasjoner siden, er det vanlig at familie og naboer tar hånd om unger som blir alene. Mange land i den tredje verden opplever at store deler av den voksne befolkning dør pga. AIDS, og i tillegg er en del av disse landene i total oppløsning som følge av borgerkriger. Det finnes ingen offentlige instanser som formaliserer en omsorgsovertakelse, som en adopsjon er. Barna blir likevel i mange tilfeller tatt vare på av voksne som betrakter dem som sine egne unger.

I Norge foreslår utlendingsmyndighetene at somaliere som søker om familiegjenforening skal avlegge DNA-test for å bevise at de er i slekt med hverandre. I retningslinjene fra Utlendingsdirektoratet til ambassadene i Kenya og Etiopia fra 19.11. 1999 heter det bl.a. at søknader som gjelder barn under ti år, i utgangspunktet alltid vil bli vurdert som en tvilssak!

Dersom Norge skulle bli rammet av krig eller katastrofer som medførte at vår familie måtte flykte uten å få med oss papirer som beviser at Jakob er vårt barn, kan vi som foreldre risikere å stå ved en grenseovergang uten å få med oss alle ungene. I mange land er adopsjon slik den praktiseres i Norden ukjent. For myndighetene i et slikt land ville det kanskje være åpenbart at vi løy om dette barnet, som helt tydelig ikke er vårt biologiske avkom. En DNA-test ville jo ytterligere ha bekreftet det absurde i vår påstand.

I Norge adopteres det ca. 1 000 barn hvert år, ca. 600 kommer fra utlandet. Denne problemstillingen angår dermed mange norske familier som har barn som ikke er deres biologiske avkom. I en gitt situasjon ville vi kunne ha problemer med å få folk til å tro at ungene våre faktisk er våre! Dette er en uhyre skremmende tanke.

Det er denne umulige situasjonen en del somaliske flyktninger kommer opp i når de nå skal tvinges til å avlegge DNA-test for å få barna sine hit. Somalia har aldri praktisert adopsjon eller fosterhjemsordninger som vi i trygge Norge. Disse foreldrene har derfor ingen offisielle papirer å vise. De vet bare hva de føler; at dette er deres barn, selv om de kanskje ble født av en annen kvinne, en søster eller en nabo. De vet det som vi adoptivforeldre vet: Det å elske barnet ditt, avhenger ikke av om det bærer ditt eget arvestoff. Kjærlighet og omsorg måles ikke med DNA-tester. Det har ikke justisministeren forstått. Derfor er forslaget om DNA-test umenneskelig, skremmende og uanstendig. Neste gang kan det gjelde oss selv.

Publisert: 20. januar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.